

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 199/03-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť J. D., toho času v Ústave na výkon väzby v B. B., ktorou namietal porušenie svojich práv postupom orgánov činných v trestnom konaní vedenom v súčasnosti na Krajskom úrade justičnej polície Policajného zboru v Trenčíne pod sp. zn. ČVS: KUJP-19/OVVK-2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. D. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2003 doručená sťažnosť J. D., toho času v Ústave na výkon väzby v B. B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej uviedol, že je väzobne trestne stíhaný pre podozrenie zo spáchania viacerých trestných činov krádeže a poškodzovania cudzej veci podľa § 247 ods. 2 a 4 a § 257 ods. 1 Trestného zákona. Namietal, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní

nebolo rešpektované jeho právo (ako obvineného) nevypovedať, že bol prostredníctvom fyzického a psychického nátlaku donútený k priznaniu, že mu nebolo umožnené vypovedať v prítomnosti advokáta. Sťažovateľ okrem iného taktiež uviedol: „*Nechcem byť vo väzbe za niečo, čo som nespravil. Mám aj svedkov, ktorí potvrdia moju nevinu. Ale neviem, či už boli do dnešného dňa vypočutí. Ako svedkov som ich navrhol vypočuť už koncom februára a do dnes (12. 6. 2003) som nebol oboznámený, či ich vypočuli. Navyše mi do dnes (12. 6. 2003) nebolo umožnené nazretie do spisov. Spisy som vôbec od začiatku nečítal.(...)Prečo by som trebárs nemohol byť stíhaný na slobode? Po prepustení na slobodu mám prácu aj s ubytovaním. Pracoval som tam aj pred mojím zadržaním.(...)Doposiaľ boli všetky moje žiadosti o prepustenie na slobodu zamietnuté. Navyše sa robia prieskumy vo vyšetrovaní. Stále som v prípravnom konaní.(...)“*

V uvedenej sťažnosti sťažovateľ taktiež požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd listom z 28. júla 2003 podrobne poučil sťažovateľa o náležitostiach kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom a o zákonných podmienkach, za ktorých môže ústavný súd ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe v konaní právneho zástupcu.

V uvedenom liste vyzval ústavný súd sťažovateľa, aby v lehote 21 dní od doručenia výzvy doplnil svoju sťažnosť a odstránil jej nedostatky aspoň v rozsahu potrebnom na posúdenie, či sú splnené podmienky na to, aby mu bol ustanovený právny zástupca v konaní pred ústavným súdom, predovšetkým či v jeho prípade nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Sťažovateľ sťažnosť doplnil ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 4. augusta 2003, ku ktorému pripojil aj uznesenie vyšetrovateľa Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Trenčíne sp. zn. ČVS: KUJP-19/OVVK-2003 z 8. apríla 2003, ktorým rozhodol o spojení trestných vecí sťažovateľa vedených pôvodne pod sp. zn. ČVS: OUJP-19/2002 na Okresnom úrade justičnej polície Policajného zboru v P. (pre trestný čin krádeže

a iné) a pod sp. zn. ČTS: ORP-417/PE-2002 na Obvodnom oddelení Policajného zboru v P. (pre trestný čin podvodu spolupáchatelstvom) na spoločné konanie. Pripojil tiež vlastnoručný opis listu Okresnej prokuratúry P. č. k. Pv 65/02-230 z 22. júla 2003, ktorým bol upovedomený, že jeho trestné oznámenie na príslušníkov Obvodného oddelenia Policajného zboru v P. bolo odstúpené na vybavenie Vojenskej obvodovej prokuratúre B., ako aj vlastnoručný opis listu Kancelárie Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu zo 7. júla 2003, ktorým potvrdila prijatie jeho sťažnosti.

Navrhovateľ však napriek výzve ústavného súdu neodstránil nedostatky sťažnosti doručenej ústavnému súdu 16. júna 2003 v rozsahu potrebnom na posúdenie, či sú splnené podmienky na to, aby mu bol ustanovený právny zástupca v konaní pred ústavným súdom.

Sťažovateľ nepredložil ústavnému súdu žiadne dôkazy o svojich tvrdeniach ani listiny preukazujúce využitie dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k zbytočným priet'ahom v konaní, ktoré namietal, ani vo vzťahu k rozhodnutiam o vzatí do väzby, resp. predĺžení väzby (nepredložil žiadne väzobné rozhodnutia týkajúce sa jeho osoby).

II.

1. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2. Sťažnosť sťažovateľa nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a § 50 zákona o ústavnom súde vrátane požiadavky povinného právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní advokátom alebo komerčným právnikom.

Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 30 ods. 1 a 2 a § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku môže ústavný súd ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Tieto tri predpoklady na ustanovenie zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

Ústavný súd listom z 28. júla 2003 podrobne poučil sťažovateľa o náležitostiach kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom a o zákonných podmienkach, za ktorých môže ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe v konaní právneho zástupcu. Zároveň vyzval sťažovateľa na doplnenie sťažnosti aspoň v rozsahu potrebnom na posúdenie, či sú splnené podmienky na to, aby mu bol v konaní ustanovený právny zástupca, predovšetkým či v jeho prípade nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Po doplnení sťažnosti sťažovateľom podaním doručeným ústavnému súdu 4. augusta 2003 ústavný súd sťažnosť (vrátane sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu) na svojom neverejnom zasadnutí predbežne prerokoval a dospel k záveru, že nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby mu bol v konaní ustanovený právny

zástupca, pretože v danom prípade ide zo strany sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa trestného stíhania.

3. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú neústavnosť trestného stíhania porušením práva odoprieť výpoveď, porušením práva na obhajobu (donucovaním k priznaniu, neprítomnosťou obhajcu pri výsluchu), prihliadal ústavný súd na tvrdenie sťažovateľa, že jeho trestná vec sa nachádza v štádiu prípravného konania (trestné konanie nebolo teda doposiaľ právoplatne skončené).

Sťažovateľ sa teda ochrany svojich práv a slobôd, porušenie ktorých namieta v konaní pred ústavným súdom, môže využitím oprávnení, ktoré mu priznáva ustanovenie § 33 ods. 1 a 3 v spojení s § 12 ods. 1 a 8 Trestného poriadku (podávaním návrhov, žiadostí a opravných prostriedkov), domáhať sám (alebo prostredníctvom ustanoveného obhajcu) priamo v trestnom konaní, v prípade podania ožaloby aj pred súdom.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti poskytuje pritom ústavnú ochranu podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodovaním o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb len za podmienky, že o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy (všeobecné) rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Rozhodovanie v trestnej veci sťažovateľa teda ústava zveruje do právomoci všeobecných súdov, pričom tieto sú v plnej miere oprávnené, ale aj povinné (napr. § 186

písm. e) a f) Trestného poriadku) v trestnom konaní skúmať aj skutočnosti, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta.

4. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané zbytočné prietahy v konaní, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ aj napriek výzve z 28. júla 2003 nepredložil dôkazy, že na zbytočné prietahy „vo vyšetrovaní“, ktoré v sťažnosti namieta, upozornil prokurátora vykonávajúceho dozor nad prípravným konaním v jeho trestnej veci.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 167 Trestného poriadku obvinený a poškodený majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania žiadať prokurátora, aby boli odstránené prietahy vo vyšetrovaní alebo závady v postupe vyšetrovateľa alebo policajného orgánu. Žiadosť nie je viazaná lehotou. Túto žiadosť, ktorú treba prokurátorovi ihneď predložiť, musí prokurátor bez meškania vybaviť. O výsledku preskúmania musí byť žiadateľ upovedomený.

Vzhľadom na skutočnosť, že trestné stíhanie sťažovateľa v predmetnej veci (pre podozrenie zo spáchania trestných činov krádeže a poškodzovania cudzej veci podľa § 247 ods. 2 a 4 a § 257 ods. 1 Trestného zákona) začalo v januári 2003 a vec sa nachádza stále v štádiu prípravného konania, považuje ústavný súd vyčerpanie tohto právneho prostriedku nápravy za zákonom ustanovenú podmienku prípustnosti sťažnosti sťažovateľa v tejto časti (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa väzby.

5. Sťažovateľ aj napriek podrobnému poučeniu ústavného súdu nedoplnil svoju sťažnosť v stanovenej lehote a ani neskôr (až do dňa jej predbežného prerokovania) v súlade

s požiadavkami obsiahnutými vo výzve ústavného súdu z 28. júla 2003. Nepredložil žiadne väzobné rozhodnutia týkajúce sa jeho osoby ani žiadne iné listiny týkajúce sa jeho väzby, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že v danom prípade bola splnená podmienka pre ustanovenie právneho zástupcu v konaní ústavným súdom, teda že u sťažovateľa nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Ústavný súd je nútený konštatovať, že sťažovateľ napriek výzve ústavného súdu neodstránil nedostatky svojho podania, nepreukázal využitie dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy pri ochrane svojich práv v súvislosti s väzbou, ktorú vykonáva, a nepredložil ústavnému súdu ani žiadne dôkazy, z ktorých by vyplývala možnosť porušenia jeho práv v súvislosti s uvedenou väzbou.

V dôsledku uvedenej skutočnosti sťažnosť sťažovateľa v čase jej predbežného prerokovania ústavným súdom neobsahovala v časti týkajúcej sa námietok sťažovateľa proti väzbe také konkrétne skutočnosti, ktoré by mohli byť predmetom konania ústavného súdu v merite veci. Na základe uvedenej skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že aj pokiaľ ide o túto časť sťažnosti, nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby bol sťažovateľovi v konaní ustanovený právny zástupca, pretože v danom prípade ide z jeho strany o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

6. Ak ústavný súd primerane aplikujúc (§ 31a zákona o ústavnom súde) ustanovenia § 5 ods. 1 a § 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a § 33 ods. 3 Trestného poriadku poučí sťažovateľa o jeho procesných právach a povinnostiach v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy s cieľom poskytnúť mu plnú možnosť na uplatnenie ústavnej ochrany jeho základných práv a slobôd a poučí sťažovateľa o tom, ako treba opravu alebo doplnenie sťažnosti urobiť, je procesnou povinnosťou sťažovateľa výzvu ústavného súdu a pokyny na opravu alebo doplnenie sťažnosti v nej obsiahnuté rešpektovať. V prípade nerešpektovania uvedenej povinnosti sťažovateľom ústavný súd sťažnosť pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietne.

Sťažnosť sťažovateľa v čase jej predbežného prerokovania ústavným súdom nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a § 50 zákona o ústavnom súde (vrátane požiadavky povinného právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní kvalifikovaným právnym zástupcom), pričom ústavný súd pri jej predbežnom prerokovaní (v rámci ktorého prerokoval aj sťažovateľovu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu) dospel k záveru, že nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby mu bol v konaní ustanovený právny zástupca, pretože v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2003